

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ   การจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมชุมชนแบบประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อ
การพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนบ้านออน หมู่ที่ 14 เขตเทศบาล
สันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน   นางสาวนาฎฤทัย นิยมไทย

ปริญญา   ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสาน ตั้งสิกบุตร

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมชุมชนแบบประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนบ้านออน หมู่ที่ 14 เขตเทศบาลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมชุมชนบ้านออน (2) เพื่อศึกษาขั้นตอนในการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนบ้านออน

ผลการศึกษาพบว่าประชาชนในชุมชนให้ความสำคัญต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชน พบว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชนที่มีความรุนแรงเรียงตามลำดับดังนี้ คือ ปัญหาน้ำเสียรุนแรงมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาขยะ ปัญหาอากาศเสียดัด ปัญหาการรุกรากล้ำน้ำ และปัญหาพื้นที่ว่างเปล่าเป็นอันดับสุดท้าย สถานการณ์ปัญหาที่มีความรุนแรงมากและควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ ปัญหาน้ำเสียและปัญหาขยะ ปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุมาจากการทำฟาร์มปศุสัตว์โคนม โดยเฉพาะพื้นที่ใกล้แหล่งต้นน้ำ การจัดการกับปัญหาดังกล่าวทางชุมชนได้เสนอความคิดเห็นด้านทางเลือกในการจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นได้ตรงกับสาเหตุและเป็นทางเลือกที่ชุมชนสามารถจัดการได้ ด้วยตนเองรวมทั้งเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนปฏิบัติร่วมกัน อีกทั้งความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกันว่าการแก้ปัญหามลพิษในชุมชนเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนในชุมชนเป็นหลักสำคัญ รวมทั้งต้องมีการรณรงค์เผยแพร่ความรู้ การสอดส่องดูแล การมีอาสาสมัครรับผิดชอบ รวมถึงการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการออกกฎระเบียบที่รัดกุมและลงโทษผู้กระทำผิด ซึ่งชุมชน

สามารถนำข้อมูลมาจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมชุมชนที่สอดคล้องกับสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชนได้

ส่วนทางด้านอุปสรรคและปัญหาในกระบวนการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมชุมชน พบว่าประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมแต่พร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงคือเทศบาลสันกำแพง ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมชุมชนเพื่อหาแนวทางร่วมกันในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชน และควรส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชนเพื่อสอดคล้องดูแลรับผิดชอบร่วมกันทุกชุมชนในเขตเทศบาล รวมถึงประสานเครือข่ายใกล้เคียงซึ่งอยู่นอกเขตเทศบาลด้วยและต้องส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ หรือสิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมเพื่อจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมชุมชนแบบประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนร่วมกันอย่างยั่งยืนเป็นสำคัญ

Independent Study Title Environmental Sustainable Development Community Planning
by People Participation of Ban Oon Community Mu 14,
San Kamphaeng Municipality, San Kamphaeng District,
Chiang Mai Province

Author Miss Natruethai Niyomthai

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof. Prasam Tangsikabuth

Abstract

The objectives of this study were (1) to study public opinion on an environmental situation in Ban Oon community (2) to study and implement a plan to dealing with environmental problem in the community.

This study found that the people took an environmental problems very seriously. The serious situations of environmental community problems were water pollution, solid waste problem, air pollution, illegal invasion of public rivers and unused lands, respectively. The most urgent problems that need to be resolved are polluted water and solid wastes. These problems cause by local daily farms especially those that located near the river. The people in community suggested resolutions to dealing with those problems in a way that local people participated a major role by receiving necessary supports from related government organization and others. Furthermore, a majority of the people agree that the most effective way to deal with environmental problems were to cooperative by community, to promote public knowledge, to closely monitor, to coordinate between government organization and private sectors to find a way to regulate and punished people who cause environmental problems and to find the most suitable plan to dealing with local environmental issues.

This research found that one obstacle which the people faced in the planning process is local people who are not well informed and not familiar with the planning process. Therefore, San Kamphaeng municipality, which is the direct administrative organization, should support and educate the peoples in Ban Oon community to understand the planning process in order to cope with local environmental issues. It should also form a network that connect every villages in its jurisdiction and cooperate with nearby municipalities to share responsibility and deal with environmental problems in the region. The important things are that the people in the region must aware about their right, role and responsibility in order to come up with a sustainable plan to protect their environment.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved